

Yayın Yönetmeninden

Editorial

Tam Karanlığa Gömülme

Total Eclipse

Bu yazıyı kaleme alırken vatandaşlarımızın acılı gözyaşlarını paylaşmaktan öteye düşen her düşünce bana öylesine anlamsız geliyor ki! Bu nedenle öncelikle yüreğimde birikenleri siz değerli *Türk Kütüphaneciliği* dostlarıyla paylaşmak istiyorum bu köşede.

Tüm dünya 3. bin yıla teknoloji ile hazırlanıyor. Teknoloji hayatımızı pek çok alanda kolaylaştırmakta; ama bir yere kadar. Kırk beş saniyelik bir depremin binlerce hayatı soluksuz bırakmasına engel olabilecek teknolojik gelişmeye hangi ülke sahip? Hangi ülkede olacakları önceden dijital cümlelere dönüştürebilecek teknoloji var? Hatırlarsanız, güneşin karanlığa gömülmesini önceden öğrenebilmiştik. Sayıları belirsiz saat aralıklarında hızla yükselen cansız bedenler karanlığa gömülmeden sadece beş gün önce, gün ortasında yaşanan bir başka karanlık, kimilerine göre bir sonrakinin habercisiydi. İki karanlık birbirinden ne kadar farklı oysa. Belki bir kehanet, belki bir tesadüf ve aralarında bilimsel bir yakınlığın kurulması olası değil gibi bu peşpeşe gelen tutulmaların. Ancak gerçek şu ki Türk milleti 2000'li yıllara umudu yitik çok sayıda vatandaşıyla, maddi ve manevi pek çok sorunuyla aydınlığa karşı tutuk yani durgun, yani çekingen yani sıkılarak girecek gibi görünüyor.

Hiç olmazsa ansızın gelen felaketin sonrasında, teknoloji belki umut olabilir; yitik hayatlara daha erken yetişebilmek için. Bu durumda da teknolojiyi harekete geçirecek güç insan gücü olmak zorunda. İçinde bulunduğumuz şu acil durumda sivil toplumun insan hayatını kurtarma konusunda eğitilmiş olması, mesleki anlamda teknolojik gelişmelere uyum sağlamasından çok daha önemli; çok daha insani; çok daha medeni.

Bu defa çaresizlikten günü de kurtaramazsak hep alıştığımız gibi, hiç olmazsa gelecek defa insanlık adına biraz merhamet diliyoruz yetkililerden. Çünkü bu merhamet duygusu ile profesyonel düşünce birleştiğinde yarınlara umutla bakılabilir. Belki artık deprem bölgelerinde üç kattan fazla bina inşasına izin verilmez; belki "insan kurtarma" konusunda sivil insan gücü yetiştirilmesi yoluna gidilebilir ve belki profesyonelce çalışılır bu türlü felaketler için. Tüm meslektaşlarımız adına Türk Kütüphaneciler Derneği olarak bütün vatandaşlarımıza başsağlığı diliyoruz.

Not: Dergimizin haberler köşesinde depremzede meslektaşlarımız için başlattığımız kampanya ve yapılan ziyaret hakkında ayrıntılı bilgi bulabilirsiniz.

§

Daha birkaç yıl önce 2000 yılında tüm dünyada her şeyin değişeceği söylendi, yazıldı. Özellikle bilginin saklanması ve erişimine yönelik tahminlerde yaygın olarak kitabın, kütüphanenin yok olacağından söz edildi hep. Oysa 2000 yılı kapımızdayken gelişmiş ülkelerde bile ne basılı kaynaklar; ne de kütüphaneler ortadan kalktı. Kütüphaneler elbette büyük bir kabuk değişikliği ile karşı karşıya kaldı. Olanaklarımız izin verdiği ölçüde bilgi kaynakları ve bilgi hizmetleri evimizin bir parçası haline gelebiliyor. Ancak unutmamalıyız ki hala dijital ortamda olmayan yığınla bilgi kaynağı var. Tüm dünya kağıda hala bağımlı ve uzunca bir süre de bu gereksinimden kurtulacak gibi görünmüyor.

5 Ağustos tarihli *Hürriyet Gazetesi*'nde (6. sayfa) yer alan bir habere göre "test sonuçları video teyplerin, disklerin ve hard disk sürücülerinin ömürlerinin son derece belirsiz olduğunu gösterdi. Hatta hiç etkilenmez denilen CD-ROM'lar bile manyetik alanların, paslanmanın, nem ve malzeme çürütmesinin olumsuz etkilerine açık bir durumda". Öte yandan yine aynı haberde teknolojinin büyük bir hızla değişiminin veri aktarımı sırasında önemli ölçüde veri kaybına neden olduğu bildiriliyor. Gerçekten de bilgi merkezleri en yeni teknolojiye uygun ortamlarda bilgilerin saklanması için büyük bir çaba sarf etmektedirler. Bu işin maddi zararı bir yana veri aktarımı sırasında kayıtlar yeni sisteme orijinalindeki gibi geçemeyebiliyor. Hayati önem taşıyan bilgi yığınlarının bir anda yok olduğuna tanık oluyoruz zaman zaman. Ayrıca son zamanlarda Internet üzerinde bilgi hırsızlığı yapan korsan (hacker) lakaplı kişiler bu işi nasıl başardıklarını (!) ballandıra ballandıra anlatıyorlar.

Teknoloji elbette mutlak başarıyı ve doğru olanı garanti etmiyor. Güntümüz şartlarında bu durumun farkında olarak küçük ve emin adımlarla ilerlemeliyiz. Bilgi merkezlerinde büyük değişimleri karşılarken bilgi teknolojisinin gelecekte ülkemiz için neler getireceğini ve neleri götürebileceğini iyi hesaplamalıyız. Bunu yaparken de Hint atasözünü unutmayalım: "Başkasından üstün olmamız önemli değildir. Önemli olan şey çünkü halimizden üstün olmamızdır."

Sağlıklı ve mutlu kahn.

Dr. Özlem Bayram

Yayın Yönetmeni

e-posta adresi: ozbayram@hotmail.com